

Matematika

II qism

4

UO'K: 51(075.3)
KBK 22.1я72
R 42

Repyova I.V.

Matematika. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 4-sinfi uchun darslik, II qism /
I.V.Repyova. – Toshkent: "Novda Edutainment". 2023. – 100 b.

Taqrizchilar:

- N. M. Usmanova** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUMning oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- O. Sh. Yevstavyeva** – MMTV tasarrufidagi PMTIDUMning 1-toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Shartli belgilar:

**Og'zaki
topshiriq**

**Daftarda
ishlang**

**Mantiqiy
topshiriq**

**Juft bo'lib
ishlang**

Uyga vazifa

Eslatma: O'Ichov birliklaridan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasida kattalik birliklarini qo'llash to'g'risida"gi 10.01.2018-yil 21-sonli qaroriga muvofiq foydalanildi.

Muqaddima

Salom, aziz bolajonlar!

Ikkinchi chorakda biz siz bilan birga turli jismlarning qanday harakatlanishini, ularning yaqinlashish yoki uzoqlashish tezligini qanday aniqlashni bilib olamiz. Shuningdek, biz sonlarni yaxlitlash bilan bog'liq masalalar bilan tanishamiz va bu bilimlarni kundalik hayotda qo'llashni o'rganamiz. Sog'lom turmush tarzi haqida gaplashamiz va ushbu qoidalarga o'zimiz qanchalik rioya qilayotganimizni tekshirib boramiz.

40. Amaliy topshiriqlar

Yondosh mavzu:
to'g'ri ovqatlanish.

Matnli masalalar,
massa, ifoda.

1. 9 ga karrali sonlarni toping. Ularni o'sish tartibida yozing. Mos harflardan so'z tuzing. Bu so'z nimani anglatadi?

A
217 440

E
479 011

S
516 888

O
912 465

I
678 573

R
181 314

T
403 002

N
912 546

2. Har bir mahsulot bizga energiya beradi. Energiya kaloriyalarda o'lchanadi. Bu mahsulotlar qancha kaloriya berishini hisoblang va bilib oling.

"Qopchadagi" tuxum

$$10\ 175 - (458 + 167) \cdot 16$$

Tort

$$43\ 578 : 9 - 55 \cdot 79$$

Sho'rva

$$18 \cdot 307 - 5\ 231$$

3. Ushbu mahsulotlar massasini aniqlashga yordam bering.

40. Amaliy topshiriqlar

4. Sxemadan foydalanib, Aziza bir kunda qancha kaloriya olganligini hisoblang.

Ertalabki nonushta

Tushlik

Tushlik

Kechki nonushta

Bitta olma va salatda birgalikda qancha kaloriya bo'lsa, shuncha.

5. Hisoblamasdan taqqoslang.

$$a + 6\,200 \square 7\,100 + a$$

$$x \cdot 300 \square x : 300$$

$$(150 + 250) \cdot y \square 500 \cdot y$$

$$t \cdot 0 \square t \cdot 1$$

6. Hisoblang. Natijalarni kilogrammlarda ifodalang.

$$(1\text{ t } 2\text{ q } 45\text{ kg} + 6\text{ t } 107\text{ kg}) : 8$$

$$(56\text{ q} - 4\text{ t } 7\text{ q}) \cdot 5$$

$$9\,700\text{ g} + 8\,600\text{ g} - 5\,300\text{ g}$$

7. Tenglamalarni yeching.

$$x + 650 = 170 \cdot 20$$

$$6\,000 - y = 5\,400 : 9$$

40. Amaliy topshiriqlar

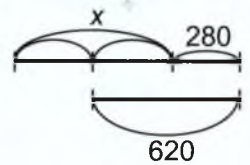
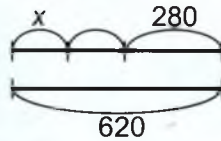
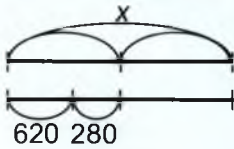

8. Har bir tenglamaga mos sxema tanlang.

$$x : 2 = 620 - 280$$

$$x : 2 = 620 + 280$$

$$x \cdot 2 = 620 - 280$$

Daftaringizda xohlagan tenglamani yeching.

9. Hisoblashlardagi xatoni toping. Bu misollarni daftaringizda to'g'ri yeching.

4	5	3	6	8	7	
+	1	5	7	4	6	8

5	0	0	0	4	5	

7	1	6	2	6	0	
-	5	5	3	8	1	1

2	4	3	6	5	1	

8	7	5	2	0	
*	9	0	0	0	

7	8	7	1	8	0

10. Qutida 50 tadan ko'p bo'lmagan konfet bor. Ularni 3 ta bola, 4 ta bola orasida teng taqsimlash mumkin. Lekin 5 ta bolaga taqsimlaganda, 3 ta konfet ortib qoladi. Qutida nechta konfet bor?

11. Hisoblang. Natijalarni kilogrammlarda ifodalang.

$$(7 \text{ t } 4 \text{ q } 51 \text{ kg} + 2 \text{ t } 431 \text{ kg}) : 6$$

$$(47 \text{ q} - 2 \text{ t } 5 \text{ q}) \cdot 3 + 2 \text{ q } 43 \text{ kg}$$

$$6 \text{ 549 g} + 3 \text{ 451 g} - 420 \text{ 000 g} : 10$$

$$(16 \text{ 136 g} - 8 \text{ 764 g} + 12 \text{ 628 g}) : 2$$

12. Salat tayyorlaymiz. Bir kishilik salat tayyorlash uchun quyidagilar kerak bo'ladi:

200 g

160 g

160 g

3 ta tuxum

90 g

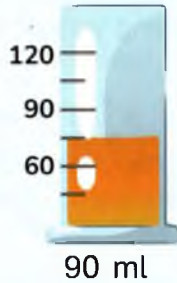
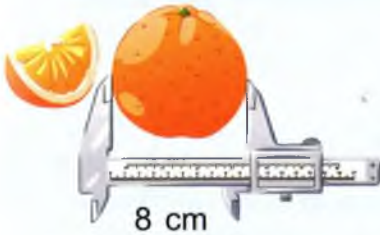
Uch kishilik salatning massasi qanday bo'ladi? (Bitta tuxumning o'rtacha massasi 60 g.)

Yondosh mavzu:
foydali sharbatlar.

Shkala, shtrixlar, bo'linma,
sonli nur.

1. Bu uskunalar yordamida qanday kattaliklar o'lchanadi? Har bir kattalik qanday qiymatga ega? Bu kattaliklardan foydalanib, apelsinlar haqida ma'lumot tayyorlang.

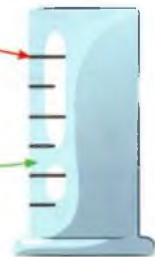

Turli kattaliklarni o'lchash uchun uskunalarga shkalalar – shtrix va sonlardan iborat maxsus belgilar kiritiladi. Ikki qo'shni shtrix oralig'i bo'linma deb ataladi.

Shtrixlar

Bo'linmalar

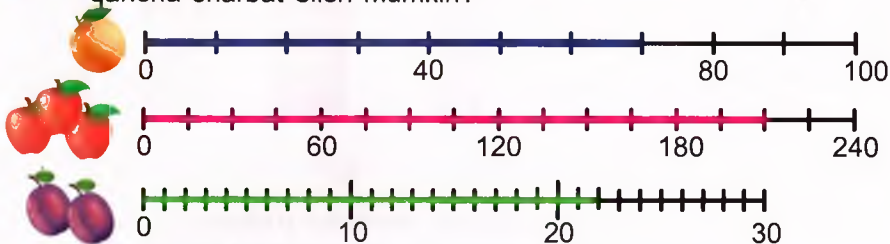

Bo'linmaning qiymati – bu bitta bo'linmaga to'g'ri keladigan birliklar miqdori.

41. Sonli nur va shkala

2. To'g'ri shkaladagi bo'linma qiymatini toping. Rangli kesmalar ushbu mevalardan qancha sharbat chiqisini ko'rsatadi. Bitta mevadani qancha sharbat olish mumkin?

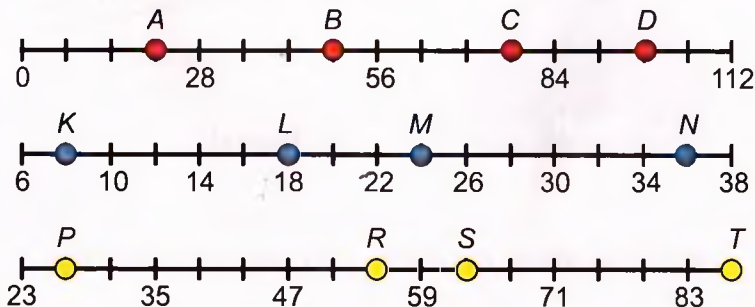
3. Rasmda uchta avtomobilning spidometri tasvirlangan. Qaysi avtomobilning tezligi eng yuqori?

4. Daftaringizga uzunligi 10 cm bo'lgan kesma chizing. Uni shtrixlar bilan 5 ta teng qismga bo'ling. Uning boshi va oxiriga mos holda 0 va 40 sonlarini qo'ying. Har bir shtrix qarshisiga qaysi sonni yozish kerak? Bu shkala bo'linmalarining qiymati nimaga teng?

5. Ushbu harflarga mos keladigan sonlarni ayting.

6. Do'konga 36 quti magiz va undan 2 marta ko'p quti yong'oq keltirildi. Bir quti magizning massasi 3 kg, bir quti yong'oqning massasi esa 7 kg. Nima ko'p va qancha ko'p keltirilgan: magizmi yoki yong'oqmi?

7. Masalalarga doir ifodalar yozing.

a) 7 kg anordan 2940 millilitr sharbat chiqadi. 5 kg anordan qancha sharbat chiqadi?

b) Kompot uchun 450 gramm olma, 260 gramm olcha va x gramm olxo'ri tayyorlab qo'yildi. Kompotga hammasi bo'lib necha kilogramm meva solindi?

d) Mevalar bo'yi a cm, eni b cm va balandligi d cm bo'lgan qutiga joylandi. Qutining hajmi nimaga teng?

8. 5 ta qutining har biriga yoki magiz, yoki yong'oq joylangan. Barcha yong'oqlar massasi magizlar massasidan 2 marta ortiq. Yong'oqlar qaysi qutilarga joylangan?

9. Hisoblang. Meva sharbatiga shakar yoki asal qo'shib tayyorlangan ichimlik qanday ataladi?

$$6780 : (34 \cdot 80 - 90 \cdot 30)$$

A 2 680

K 80

N 12 500

R 20

I 144

M 2 720

O 2 700

S 339

10. a) Daftaringizga 12 cm uzunlikdagi kesma chizing. Unga har 3 katakda shtrixlar qo'ying. Shtrixlar ostiga 15, 30, ..., 120 sonlarini yozing.

b) Sonli o'qda $T(60)$, $C(25)$, $R(80)$, $U(100)$, $I(35)$, $S(110)$ nuqtalarini belgilang. Harflar qanday tartibda joylashgan bo'lsa, shunday tartibda yozing. Qanday inglizcha so'z hosil bo'ldi? Bu o'simlikning qanday foydasi bor?

Mundarija

Muqaddima	3
40. Amaliy topshiriqlar	4
41. Sonli nur va shkala	7
42. Nuqtadan 0 gacha bo'lgan masofa	10
43. Nurning nuqtalari orasidagi masofa	13
44. Nuqtaning koordinata nuri bo'ylab harakati	16
45. Masalalar yechish	19
46. Yo'l, vaqt, tezlik	22
47. Nuqtalarning birgalikdagi harakati	25
48. Qarama-qarshi harakat	28
49. Qarama-qarshi harakat.....	31
50. Qarama-qarshi harakat	34
51. Qarama-qarshi harakat	37
52. Quvlama harakat	40
53. Quvlama harakat	43
54. Kechikishli harakat	46
55. Kechikishli harakat.....	49
Yakuniy dars.....	52
56. Aniq va taqribiy qiymatlar	54
57. O'lchash xatoligi	57
58. Taqribiy tenglik	60
59. O'nliklargacha aniqlikda yaxlitlash.....	63
60. Yuzliklargacha aniqlikda yaxlitlash	66

61. Berilgan aniqlikda yaxlitlash	69
62. Ortig'i va kami bilan yaxlitlash	72
63. Ortig'i va kami bilan yaxlitlash	75
64. Qiymatlarni chamalash	78
65. Qiymatlarni chamalash	81
66. Hisoblashning qulay usullari.....	84
67. Yuzni hisoblash usuli.....	87
68. Yuzni hisoblash usuli.....	90
69. Masalalar yechish.....	93

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

4-sinf matematika II qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.